

Turun tuomiokirkkoseurakunnan lausunto talousarvioehdotuksesta 2025

180/00.05.01/2021

Turun tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto 02.10.2024 § 55

Esittelijä Tuomiorovasti Aulikki Mäkinen

Esittely Yhteinen kirkkoneuvosto käsitteli kokouksessaan 19.9.2024 vuoden 2025 talousarvion investointiosaa ja päätti pyytää siitä seurakuntien lausunnot 11.10.2023 mennessä.

Yhteisen kirkkoneuvoston esittelyssä todetaan seuraavasti:

Seurakuntayhtymän talousarvioesitys

Vuoden 2025 seurakuntayhtymän talousarvion tilikauden tulos on 1,2 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Talousarviossa toimintatuottoja on arvioitu 10,2 miljoonaa euroa, kuluvan vuoden talousarvioon nähden nousua on 4,4% ja vuoden 2023 tilinpäätöksen toteumaan nähden laskua on 0,7%.

Toimintakuluja on arvioitu 43,8 miljoonaa euroa, jossa kuluvan vuoden talousarvioon verrattunja on nousua 4,5 % ja vuoden 2023 toteumaan verrattuna nousu on 9,6 %.

Henkilöstökuluja on arvioitu 25,1 miljoonaa euroa, henkilöstökulut ovat 57% talousarvion toimintakuluista. Henkilöstökulujen nousu vuoden 2024 talousarvioon nähden on 801t euroa (+3,3 %) ja nousu vuoden 2023 toteutuneihin henkilöstökuluihin verrattuna on 2,5 miljoonaa euroa (+10,9 %). Yleiset palkkaratkaisut ovat keskeisin syy henkilöstökulujen nousuun.

Muut kuin henkilöstökulut talousarviossa ovat 18,7 miljoonaa euroa. (TA 2024 +6 %, Tot 2023 +8 %). Käyttötalouden toimintakate on -33,6 miljoonaa euroa ja heikkenee 1,4 miljoonaa euroa eli 4,5 prosentilla (TA 2025 vs TA 2024). Vuoden 2023 toteutuneeseen toimintakatteeseen nähden heikennystä on 3,9 miljoonaa (13 %).

Toimintakattet ja niiden euromääräiset muutokset pääluokittain alla (ulkoiset erät):

Kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna yleishallinnossa (PL 1) toimintatuotoissa on nousua 42t euroa (3,9 %). Henkilöstökulut nousevat 87t euroa (7,7 %) ja nousu muissa kuluissa on 157t euroa (7,6 %). Yleishallinnossa ovat it-alueen ja seurakuntayhtymän it-palveluiden kulut, joissa on nousua noin 7 ja 9 prosenttia. Yleishallinnossa on uutena asiana varauduttu 30t euron määrärahalta sisäisiin avustuksiin ja 9t eurolla yhteisiin monen yksikön yhteisiin pieniin kauppalaskuihin, ettei niitä tarvitsisi enää kierrättää monen hyväksyjän kautta järjestelmässä.

Seurakunnallisen toiminnan (PL 2) henkilöstökulut nousevat 361t euroa (4 %) ja muut kulut laskevat 9t euroa (0,5 %). Toimintatuottoja on budjetoitu seurakuntien talousarvioon, 257t eurolla, mikä on 73t euroa enemmän kuin vuoden 2024 talousarviossa.

Yhteisissä seurakunnallisissa tehtävissä (PL 3) toimintatuottoja on arvioitu 768t euroa, mikä on suunnilleen saman verran kuin vuoden 2023 talousarviossa. Henkilöstökulut nousevat 250t euroa (4,5 %) ja muiden kulujen nousu on 120t euroa (3,9 %).

Hautaustoimen (PL 4) toimintatuotot nousevat 57t euroa (3,9 %). Henkilöstökulut ovat samassa tasossa kuin vuoden 2024 talousarviossa. Muissa kuluissa on nousua 75t euroa (5,3%).

Kiinteistötoimessa (PL 5) toimintatuottojen nousu on 261t euroa (4,2 %). Nousua henkilöstökuluissa on 105t euroa (2,1 %) ja muissa kuluissa on nousua 725t euroa (7,6 %).

Vuodelle 2025 on valtuusto vahvistanut kirkollisveroprosentin 1,20 prosentiksi. Seurakuntayhtymän kirkollisverokertymä oli 36,1 miljoonaa euroa vuonna 2023 ja vuodeksi 2024 budjetoitiin 32 miljoonaa euroa. Vuodelle 2025 arvioidaan kirkollisverotuloja 36,1 miljoonaa euroa.

Valtionrahoitus arvioidaan kuluvaan vuoteen verrattuna 700t euroa vuoden 2024 valtionosuutta pienemmäksi, noin 4 miljoonaksi euroksi. Tähän on syynä valtion rahoituksen jakoperusteiden muutos, joka vahvistuu marraskuun kirkolliskokouksessa. Uudeksi jakoperusteeksi on kaksi vaihtoehtoa, ja molemmissa vaihtoehtoissa Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä tulee jako-osuudessa häviämään. Koko kirkon samaan valtionrahoituksen määrään kohdistuu myös vähennyspainetta, tämän vaikutus pyritään saamaan vielä syksyn aikana lopulliseen talousarvioon. Verotuskulut arvioidaan 580t euroksi ja keskusrahastomaksuja arvioidaan 3,8 miljoonaa euroa. Arvo-paperisijoitusten kirjanpitoon realisoituneita nettotuottoja arvioidaan talousarviossa 1,1 miljoonaksi euroksi ja lainojen korkokuluja 0,6 miljoonaa euroa.

Vuosikate on 2,6 miljoonaa euroa ja tilikauden poistoja on arvioitu 3,8 miljoonaa euroa. Vuosikate ei riitä poistojen kattamiseen ja tilikauden tuloksesta muodostuu talousarviossa 1,2 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Seurakuntayhtymän ja hautainhoitorahaston investointiesitykset talousarviossa 2025

Yhteensä seurakuntayhtymän investointisuunnitelmaesitys vuosille 2025–2027 on 50,7 miljoonaa euroa ja kun tähän lisätään hautainhoitorahaston investoinnit 2,3 miljoonaa euroa, on suunnitelma yhteensä 53 miljoonaa euroa:

	seurakuntayhtymä	seurakuntayhtymä+hrh
2025	17 390 000 euroa	19 470 000 euroa
2026	18 095 000 euroa	18 330 000 euroa
2027	15 210 000 euroa	15 210 000 euroa

Hautaustoimen investointiesityksen loppusumma vuodelle 2025 on 1,7 miljoonaa euroa ja talousarvio- ja suunnittelukaudella 2025–2027 ne ovat yhteensä 6,8 miljoonaa euroa.

Suurimmat hautaustoimen investoinnit vuosina 2025–2027 ovat Pyhän Ristin kappelin peruskorjaus 2,1 miljoonaa euroa, Maarian hautausmaan laajennus 860t euroa, Turun hautausmaan tuhkahauta- ja urnalehto 400t euroa.

Kiinteistötoimen investointiesitys vuodelle 2025 on 15,6 miljoonaa euroa ja talousarvio- ja suunnittelukaudella 2025–2027 investointiesitys on yhteensä 43,6 miljoonaa euroa.

Vuodelle 2025 esitetään suuria peruskorjauksia ja uudisrakennuksia 12,2 miljoonalla eurolla ja pieniä peruskorjauksia 3,4 miljoonalla eurolla.

Vuonna 2025 suurimmat investoinnit ovat Tuomiokirkon peruskorjaus 2 miljoonaa euroa, Hirvensalon seurakuntakeskus 2,5 miljoonaa euroa, Piikkiön uusi seurakuntatalo 3,5 miljoonaa euroa, Uusi Aninkaistenkatu sisäpihan kantta ja autotalleja koskevalta osuudelta 1,7 miljoonaa euroa ja leirialueiden suunnittelu 2 miljoonaa euroa.

Tuomiokirkon peruskorjaukseen on valtion vuoden 2023 budjetissa kirjattu opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alaan 4 miljoonan euron avustuskirjaus. Hankkeen ja avustuksen kohdentumisesta eri vuosille on olemassa arvio, joka tarkentuu, kun hankkeen hyväksytyt suunnitelmat valmistuvat. Kirkkohallitukselta Tuomiokirkon peruskorjaukseen on haettu 4 miljoonan euron avustusta.

Vuoden 2025 pienistä korjauksista suurimmat ovat Maarian kirkon sisäkorjaukset 900t euroa, Henrikin kirkon ulkopuoliset korjaukset ja valaistuksen korjaaminen 360t euroa, Kunstenniemen majoitusrakennusten peruskorjaukset 450t ja Kaarinan kirkon ilmanvaihtokoneen uusiminen ja konehuoneen rakentaminen 350t euroa.

Talous- ja kehittämispalveluihin on varattu 100t euron varaus rikkoutumisen tms. vuoksi tarvittaviin äkillisiin hankintoihin.

Seurakuntayhtymällä on lainaa vuoden 2024 alussa 8,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 lopussa lainamääräennuste on 14,5 miljoonaa euroa ja tästä lainasta 2,5 miljoonaa euroa on rahoituslaitoksilta. Rahalaitoslaina on Hannunniitun asuintaloihin ja hautainhoitorahastolta on markkinaehtoinen laina Runosmäen monitoimitalo Riimiä sekä Hirvensalon seurakuntakeskusta varten 12 miljoonaa euroa.

Alla esitetään vuosittain tapahtuvat seurakuntayhtymän lainojen lyhennykset, niiden korot ja vuosina 2025–2027 nostettavat uudet, investointiesityksen edellyttämät lainat, joissa on rahoitussuunnitelma tehty. Periodin loppupuolen luvut ei kuvasta todennäköistä tulemaa, koska investointien määrä tulevina vuosina on iso ja lainoitusta tullaan lisääntyvässä määrin tarvitsemaan tai sitten lisäämään selvästi omarahoitusta, joka vähentää varainhoidossa toistaiseksi olevia varoja.

Hautainhoitorahaston talousarvioesitys

Hautainhoitorahaston toimintatuotot ovat 2,9 miljoonaa euroa, nousua tuotoissa on 610t euroa (+26,9 %). Nousu johtuu siitä, että Jaanin asuintalojen peruskorjaus valmistuu. Toimintakulut ovat 4,6 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on 2,7 miljoonaa euroa, 58%. Toimintakate jää miinukselle 1,7 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminnan tuottoihin arvioidaan vuoden 2025 talousarvioon 7 miljoonaa euroa tuloja ja kuluihin arvioidaan 3 miljoonaa euroa. Nettotuotoksi sijoitustoiminnassa arvioidaan 4 miljoonaa euroa. Hautainhoitorahaston varainhoidossa olevien sijoitusten tuottoa tulevaisuudessa vähentävät vuodesta 2022 alkaen seurakuntayhtymälle myönnettyt lainat, joita varten sijoituksista on kotiutettu varoja sekä Jaanin asuintalojen rahoitus hautainhoitorahaston varoista sekä tulevina vuosina suunnitellut antolainat seurakuntayhtymälle rakennusinvestointeihin.

Korkotuottoja seurakuntayhtymälle myönnettyistä lainoista on vuodelle 2025 arvioitu 550t euroa.

Rahoitustuottoja on yhteensä talousarviossa 3 miljoonaa euroa ja vuosikate on 1,3 miljoonaa euroa positiivinen. Poistoja on arvioitu 312t euroa ja tilikauden tulos jää positiiviseksi 993t euroa. Vapaaehtoisin varauksiin varaudutaan 400t eurolla ja tilikauden ylijäämäksi muodostuu 601t euroa.

Turun tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvosto antaa sekä talousarviosta että investointisuunnitelmasta seuraavan lausunnon:

Talousarviosta: Yleisen palkkakehityksen vuoksi myös seurakuntien palkkamenot ovat kasvussa. Tämä johtaa puolestaan toimintamäärärahojen supistumiseen. Ilman seurakunnille annettuja määrärahakorotuksia puolet yhtymän seurakunnista joutuisi vähentämään henkilöstöään ja toimintaansa. Tärkeää kuitenkin on, että kirkon työntekijöiden palkat pysyvät mukana yleisessä palkkakehityksessä. Osaavan ja motivoituneen henkilöstön saaminen on edellytys seurakuntatyön kehittymiselle. Kirkollisverotulojen kasvun tulee näkyä seurakuntien määrärahoissa.

Investointisuunnitelmasta: Eerikinkadun/Aninkaistenkadun kiinteistöt toimivat sekä toimistoina että Tuomiokirkkoseurakunnan ainoana seurakuntatalona. Myös Tuomiokirkkoseurakunnan työntekijöiden työtilat ovat Eerikinkadulla. Seurakunnan ja seurakuntalaisten tarpeet tulee ottaa entistä selvemmin huomioon niin

peruskorjauksessa kuin kiinteistön kehittämisessä. Tuomiokirkkoseurakunnan toiminnan jatkuvuus tulee varmistaa myös kiinteistöjen peruskorjauksen aikana. Tieto korvaavista tiloista tarvitaan hyvissä ajoin, jotta toimintaa voidaan suunnitella pitkäkestoisesti.

Seurakuntatyhtymän kiinteistöjen tulee palvella seurakunnallista toimintaa tai hyödyttää sitä taloudellisesti. Muusta kiinteistökannasta tulee luopua kokonaan. Kiinteistöjä on vähennettävä, mutta vähentämisen on perustuttava kokonaissuunnitteluun, jolla varmistetaan kirkon läsnäolo strategisesti tärkeillä alueilla. Tilojen yhteiskäyttöä tulee lisätä.

Esitys Turun tuomiokirkkoseurakunta antaa asiasta yllä olevan lausunnon.

Päätös Esityksen mukaan.